

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 5

Koorijuht, tase 5 kutsestandard on õppekavade koostamise ning isikute kompetentsuse hindamise alus kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kooridirigendi töö on loominguiline, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Kooridirigent on vokaalmuusika interpret, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine. Kooridirigendi töö on oma olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning meetodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset.

Koorijuht, tase 4 töötab üldjuhul abidirigendina või oma kooriga.

Koorijuht, tase 5 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab üldjuhul dirigendina. Tal võib olla oma koor või töötab abidirigendina kontsertkoori juures. Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad on aktiivselt kontserttegevuses. Koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid.

Koorijuht, tase 7 töötab üldjuhul dirigendina. On tunnustatud oma ala spetsialist, keda kutsutakse juhutama ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht. On hinnatud koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist.

Osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Kooridel on aktiivne kontserttegevus.

Viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku meetodika ning vajadusel koostab õppematerjale. Osaleb konkurssidel žürii liikmena.

Juhib muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel).

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpret ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse (oma kooriga) mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele (dirigendina, koolitajana). On kunstiline juht ja arvamusiider erinevatel rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel. Osaleb rahvusvahelisel konkursil või festivalil interpreedi või koolitajana. Juhatab vokaal-sümfooniilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

1.1 Repertuaari valimine ja esinemiskava koostamine

1.2 Muusikalise materjali ettevalmistamine tööks

A.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine

2.1 Repertuaari omandamine/ettevalmistamine harjutamiseks

2.2 Harjutamine

2.3 Esinemine

A.2.3 Töö repertuaariga

3.1 Repertuaari ettevalmistamine

3.2 Repertuaari õpetamine
3.3 Kooriansambli kujundamine
A.2.4 Koori loomingu juhtimine
4.1 Kontserttegevus
4.2 Laulupeoprotsessis osalemine.
4.3 Koori kui organisatsiooni juhtimine

Valitavad tööosad

A.2.5 Valdkonna arendamine
5.1 Kooriliikumise edendamine
5.2 Kooriliikumise tutvustamine meedias
5.3 Dokumentatsiooni haldamine
A.2.6 Töö vokaaliga
6.1 Hääleseade rühmades
6.2 Hääleseade kooriga
A.2.7 Solfedžo õpetamine
7.1 Rütmiõpetus
7.2 Laadi ja astmetaju arendamine
7.3 Noodilugemisoskuse arendamine
A.2.8 Muusika loomine
8.1 Arranžeerimine
8.2 Komponeerimine
A.2.9 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine
9.1 Noodigraafika-programmide kasutamine
9.2 Muusikasalvestus-programmide kasutamine
A.2.10 Koori administreerimine
10.1 Töö koostööpartneritega
10.2 Töö meediaga
10.3 Projekti elluviimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Kooridirigendi tööaeg on paindlik. Töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas.

A.4 Töövahendid

Noodimaterjal.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

1) muusikalised võimed
2) loovus, loominguilisus
3) juhtimisoskus
4) empaatiavõime
5) analüüsivõime
6) valmisolek meeskonnatööks
7) pingetaluvus
8) järjekindlus, enesedistsipliin
9) täpsus
10) vastutustunne
11) saavutusvajadus
12) paindlikkus
13) orienteeritus tulemusele

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Üldjuhul on koorijuht, tase 5 keskarhariduse, erialase koolituse ja töökogemusega isik. Kutse taotlemise eeldused on kirjas kutse andmise korras.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Koorijuht, kooridirigent, abidirigent.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Koorijuht, tase 5 kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud B.2.1 - B.2.4 ja läbivad B.2.11 kompetentsid.

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.10.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Valib repertuaari või koostab tervikliku esinemiskava lähtudes eesmärgi sisust ning muusikute võimekusest. Vajadusel kasutab juhendaja abi. 2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.	
B.2.2 Repertuaari omandamine, harjutamine ja musitseerimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse. 2. Planeerib harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajaressursist, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning ergonoomikast. 3. Esitab põhjalikult ettevalmistatud kava, lähtudes heast esinemiskultuurist. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning vajadusel suhtleb publikuga vastavalt olukorrale.	
B.2.3 Töö repertuaariga	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Juhatab ja õpetab lihtsama ning keskmise raskusastmega laulu, lihtsamaid suurvorme (näit Schuberti G-duur Missa jt) osi, kasutades ladusat dirigeerimistehnikat laulude interpreteerimisel ning leides tehnilisi lahendusi keerukamatele taktimõõtudele ja agoogilistele muudatustele laulus. 2. Valmistab ette täispika kontsertprogrammi, lähtudes sündmuse eesmärgist. 3. Loeb 4-realist kooripartituuri ladusalt, arvestades kõiki muusikalisi kirjavahemärke ja partituuris leiduvaid nüansse. 4. Analüüsib teose sisu, õpetatava teose erinevaid interpretatsioone ja kujundab sellest lähtuvalt oma interpretatsiooni. 5. Õpetab koorile laulu partiisid neid muusikaliselt kujundades. 6. Loob muusikalise terviku, lähtudes laulu muusikalistest nõuetest. 7. Töötab koori intonatsiooni, artikulatsiooni ja vokaaliga, lähtudes partituurist ja interpretatsioonilisest eesmärgist. 8. Leiab meetodika laulude õpetamiseks, lähtudes koori eripärast ning muusika eesmärgist. 9. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit, autoreid ning vajadusel tõlgib ja selgitab teose teksti. 10. Kujundab häälerühmade kõla vastavalt häälerühma iseärasustele. 11. Kuulab ja kujundab kogu koori kõla ja ansamblit vastavalt partituuri nõuetele. 12. Juhendab lauljaid elementaartasandil vokaalselt, lähtudes häälehoiust ja vokaaltehnilistest nõuetest. 13. Viib läbi koori hääleseadet, moodustab harjutusi vastavalt lauludes esinevatele ülesannetele ja laulus ettetulevatele probleemidele.	
B.2.4 Koori loomingu juhtimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Koostab koori hooajaks kontserttegevuse kava, proovigraafiku ja valib repertuaari vastavalt koori võimetele.	

2. Õpetab koorile selgeks konkursil/festivalil osalemiseks repertuaari ning osaleb paikkondlikel või teistel konkurssidel/festivalidel vastavalt kokkulepetele tellijaga ja lähtudes piirkondlikust sündmusest.
3. Osaleb laulupeo seminaridel ja omandab laulupeo repertuaari ning õpetab selle oma koorile nõutaval tasemel selgeks.
4. Esitab enda juhatatava kooriga laulupeo repertuaari üldjuhtidele ettelaulmistel, kooriliikide laulupäevadel, paikkondlikel laulupäevadel jms, juhindudes laulupeo liigijuhtide nõuetest.
5. Võtab kooriga osa piirkondlikest ühislaulmistest ja kohalikust kultuurielust, esitades selleks vajalikku ja sobilikku repertuaari. Osaleb kooriga kooriliikide laulupäevadel ja muudel kooriliikidele korraldatud üritustel.
6. Töötab välja koori tegevusstrateegia (sh majanduslik tegevus), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest.
7. Koostab koostöös koori juhatusega koori hooaja tööplaani ning toetustegevused (proovigraafikud, laululaagrid, ühisproovid jne), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest.
8. Komplekteerib koori, täiendades regulaarselt häälerühmi vajalike lauljatega.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Taotleja soovi korral võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.10.

B.2.5 Valdkonna arendamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Edendab kooriliikumist kohalikul tasandil: osaleb õpitubade korraldamisel või valdkonna seltside tegevuses (näit juhatus, muusikatoimkond jm), suurendades huvi koorimuusika vastu ja analüüsides vajalikku teavet. 2. Selgitab välja vajaduse, pakub välja idee lähtuvalt loomingulistest eesmärkidest, koostab meeskonna, tegevusplaani, valmistab ette, viib läbi ürituse/sündmuse. Analüüsib kunstilist tulemust, kogub tagasisidet osalejatelt/publikult ning edastab selle huvitatud osapooltele.	
B.2.6 Töö vokaaliga	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Viib läbi individuaalseid hääleseadetunde, arvestades laulja hääle omapära ja võimalusi, lähtudes laulutehnika õpetamise põhimõtetest (hingamine, hääle tekitamine, hääle tervishoid jms). 2. Viib läbi erinevate häälerühmadele hääleseadetunde, lähtudes repertuaarist ja selle vokaalsetest nõudmistest. 3. Põhialuste õpetamine (hingamine, hääle tekitamine, hääle tervishoid jms). 4. Töötab lauljate hingamistehnikaga ning algtasandil laulutehnika õpetamisega, lähtudes lauljate võimekusest. 5. Leiab metoodika ja võtted erinevate individuaalsete vokaalsete probleemide lahendamiseks, lähtudes laulja hääle omapärast ja võimetest. 6. Koostab hääleharjutusi vokaalseks tööks kooriga vastavalt lauljate vokaalsele arengutasemele ja -vajadusele. 7. Ühtlustab vokaalset ansamblit rühmas/kooris, pöörates tähelepanu õigetele laululiste harjumustele ja tehnilistele võtetele. 8. Lahendab vokaalseid probleeme, lähtudes õpetamisel laulutehnika põhialustest (hingamine, hääle tekitamine, hääle tervishoid jms).	
B.2.7 Solfedžo õpetamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Õpetab lauljatele meetrumi ja rütmi põhialuseid, erinevaid rütmivältusi ja taktimõõte vastavalt õpetatava repertuaari vajadusele. 2. Õpetab lauljaid tundma astme-, päris- ja/või tähtnimesid ning alteratsioonimärke. 3. Tutvustab helistikke, intervale, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatava repertuaari vajadusele. 4. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. 5. Teeb jõukohaseid rütmidiktaate ja meloodilisi diktaate.	
B.2.8 Muusika loomine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Teeb oma koorile iseseisvalt seadeid, lähtudes teose vajadustest, koori koosseisust ja võimekusest. 2. Seab koorilaule ühelt kooriliigilt teisele. 3. Kujundab seade lihtsama meloodiaga laule. 4. Loob (koori)teoseid, mida kantakse ette avalikul üritusel/sündmusel, lähtudes oma loomingulistest tõekspidamisest.	

5. Komponentib lihtsa faktuuriga lihtvormis koorilaule.	
Teadmised:	
1. Kompositsiooni alused (-õpetus)	
B.2.9 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad	
1. Rakendab erinevaid failihalduse ja tekstitöötluse programme, lähtudes töö eesmärgist.	
2. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme.	
3. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist.	
4. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele.	
5. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist.	
Teadmised:	
1. Muusikaprogrammid ja -failid.	
2. Noodigraafika programmid ja -failid.	
B.2.10 Koori administreerimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad:	
1. Suhtleb koostööpartneritega ning sõlmib vajadusel lepinguid, tuginedes kehtivatele õigusaktidele. Vahendab muusikalise kollektiivi korralduslikke ning tehnilisi vajadusi (näit noodipult ja kolm kasti õlut! jm).	
2. Koostab või laseb koostada kontserttegevust kajastavaid reklaame (plakat, kodulehekül, infovoldik jms) ja/või kasutab selleks sotsiaalmeedia kanaleid ja/või suhtleb meediapartneritega.	
3. Kavandab ja viib ellu muusikalise projekti (kontserdiprogrammi, plaadisalvestuse vm), lähtudes vajadusest. Vajadusel taotleb (lisa)rahastust, täites vormikohase dokumentatsiooni.	
Teadmised:	
1. Projektkirjutamise ja -juhtimise põhimõtted.	
2. Suhtlemise alused.	
3. Sotsiaalmeedia vahendid.	
4. Juhtimise ja meeskonnatöö põhimõtted.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.11 Koorijuht, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad	
1. Järgib esinemiskultuuri häid tavasid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhindub oma töös kooridirigendi kutse-eetika normidest.	
2. Täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; annab ratsionaalseid hinnanguid ja analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid ning vastutab nende täitmise eest.	
3. Osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. On kursis oma erialal toimuvaga.	
4. Küllastab kontserte; vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli.	
5. On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel, lahendab konflikte.	
6. Tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti; omab vajalikke teadmisi ja oskusi kaastöötajate juhendamiseks; esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt.	
7. Hindab tööga kaasnevaid ohte ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, juhindudes ohutusnõuetest; järgib tööprotsessis ohutusnõuete täitmist ning vastutab nende täitmise eest; hoiab korras oma töökoha.	
8. Kasutab töös eesti keelt vähemalt tasemel B2 ja üht võõrkeelt vähemalt tasemel A2 (vt lisa 1);	
9. Kasutab töös arvutit moodulite Moodul1 - Moodul3 ja Moodul7 (vt lisa 2) piires ning valdkonna eriprogramme.	
Teadmised	
1. dirigeerimistehnika - kesktase	
2. kooriõpetus ja kooritöö metoodika	
3. partituurimäng - kesktase	
4. hääleseade/häälehoid	
5. klaverimäng	

6. elementaarteooria
7. solfedžo
8. harmoonia
9. kooriliteratuur
10. muusikaajalugu
11. vormiõpetus ja analüüs
12. arranžeerimine
13. psühholoogia alused
14. pedagoogika alused
15. ettevõtlus ja asjaajamise alused
16. vaba saade
17. kultuuripoliitika (sh valdkonna arengusuunad)
18. vokaalpedagoogika alused
19. suhtlemispsühholoogia baasteadmised (kontakt, selge eneseväljendus, aktiivne kuulamine, enesekehtestamine, konfliktide juhtimine).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste tövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ning võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste tövõtete valdamine.

Kõrgtase – analüüsimine seostatud faktide alusel, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate tövõtete valdamine.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-24042014-06/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Jürgenson, Eesti Koorijuhtide Liit, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool Indrek Vijard, Eesti Meestelaulu Selts Kaie Tanner, Eesti Kooriühing Lilyan Kaiv, H. Elleri nim. Tartu Muusikakool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	19
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.04.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.05.2015
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Conductor, level 5
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	